Доля козаків і чумаків у піснях

На долю чоловіків завжди припадає нелегка праця: захищати свій дім, родину, Батьківщину. Це відобразилося у багатьох піснях, які продовжують жити і в наш час.

Славні часи Запорозької Січі залишилися навік у козацьких піснях. Головним героєм цих пісень є козак — відважний захисник і охоронець спокою рідної землі. У деяких піснях, наприклад, «Ой на горі та женці жнуть», згадуються славетні герої української історії: Дорошенко, який веде своє «військо запорозьке хорошенько», Сагайдачний, «що проміняв жінку на тютюн і люльку необачний», їхні славні походи.

У пісні «Стоїть явір над водою» розповідається сумна історія про тяжку долю козака, який потрапив у неволю. Зажурився козак, згадуючи рідну матір, кохану дівчину, які оплакують його на далекій Україні.

Нелегкою була й доля чумаків. Відомо, що в козацькі й пізніші часи чумацтво було розвинутим промислом. Чумаки їздили до Криму та у Карпати по сіль. Шлях був небезпечним: турки й татари, розбійники, вітри й дощі, хвороби переслідували їх у далекій дорозі. Тому чумацькі пісні такі широкі, як степ, і сумні, як доля чумака. Так, у пісні «Ой у степу криниченька» розповідається про чумаків, які спізнилися додому через відсутність їжі. Отаман знайшов вихід із скрутного становища: він наказав косити лободу й очерет, щоб нагодувати чумаків. Але чи надовго вистачить такого харчу? Чумаки розуміють це, тому так сумно лунають останні рядки пісні:

Косіть, хлопці, очерет,

Наваримо вечерять.

Укинемо кабака

Та пом’янем козака.

У пісні «Чумаче, чумаче, чому зажурився» розповідається про бідолаху-чумака, який «весь вік у дорозі марно літа» витрачає, «ні жінки, ні діток ніколи» не бачить:

Темна моя хата, чорне моє поле,

А діти без батька голодні і голі.

Тяжким було життя козаків і чумаків. Пісні про них різні: веселі, жартівливі, сумні. Але усі вони є сторінками історії цілого народу, яку вже не можна змінити. Слід просто пам’ятати ті часи. І допоможуть у цьому саме пісні.